

Με αφορμή την Ομιλία του Πρωθυπουργού του Καναδά, Μαρκ Κάρνεϊ, στο Νταβός της Ελβετίας

/ [Γνώμες](#)



- **Της Ζήνας Λυσάνδρου-Παναγίδη,
Φιλολόγου, MSc, Η.Π.Α.
τ. Δημάρχου Λευκονοίκου**

Ο Πρωθυπουργός του Καναδά, Μαρκ Κάρνεϊ, ανέβηκε στο βήμα του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ στο Νταβός της Ελβετίας, και έκανε επίκληση στην αυθεντία του δικού μας Θουκυδίδη. Ανέτρεξε στον Διάλογο Αθηναίων και Μηλίων και κατέδειξε ομοιότητες των σημερινών ισχυρών με τη στάση των Αθηναίων στη Μήλο.

Ο Διάλογος Αθηναίων και Μηλίων περιλαμβάνεται στο 5ο βιβλίο της Ιστορίας του Πελοποννησιακού Πολέμου (431-404 π.Χ.), όπου αναδεικνύεται η ισχύς, η αναλγησία και η υπεροψία των δυνατών, έναντι της ηθικής, του δικαίου και της επιχειρηματολογίας των αδυνάτων.

Η Μήλος αρνείται να υποταχθεί και να συμμετέχει στην Αθηναϊκή Συμμαχία. Αυτό,

η υπερδύναμη της εποχής δεν το ανέχεται...Έτσι, καταφθάνουν οι πρέσβεις της στο νησί, το οποίο προτιμά την ουδετερότητα, παρότι Δωριείς, αποικία των Λακεδαιμονίων.

Στον μεταξύ τους διάλογο, μάταια οι Μήλιοι επικαλούνται τη λογική, το δίκαιο και την ηθική, την ελπίδα τους ότι θα τους βοηθήσουν οι Λακεδαιμόνιοι αλλά και την πίστη τους ότι οι θεοί θα τους προστατεύσουν για να υπερασπιστούν το δίκιο τους.

Οι ανάλγητοι πρέσβεις των Αθηναίων, με κυνισμό απάντησαν στους Μηλίους ότι το δίκαιο υπάρχει μεταξύ ίσων, σε αντίθετη περίπτωση, «ο ισχυρός επιβάλλει όσα του επιτρέπει η δύναμή του και ο αδύναμος υποχωρεί και αποδέχεται».

Αποτέλεσμα της άρνησης των Μηλίων να υποταχτούν, ήταν να τους καταλάβουν, να εκτελέσουν όλο τον ανδρικό πληθυσμό, ενώ τις γυναίκες και τα παιδιά, τις έσυραν στα σκλαβοπάζαρα.

Ο διάλογος αυτός διδάσκεται στα μεγαλύτερα Πανεπιστήμια του κόσμου ως μάθημα πολιτικού ρεαλισμού στις διεθνείς σχέσεις, στις οποίες υπερισχύει το συμφέρον, ο αριβισμός, ο τυχοδιωκτισμός, έναντι των ηθικών αξιών.

Προσωπικά, όταν πήγα ως υπότροφος της Πολιτείας της Νέας Υόρκης για το μεταπτυχιακό μου το 1992, από τις πρώτες βδομάδες στο Πανεπιστήμιο του Άλμπανι, κατάλαβα ότι για τις εργασίες μου στην Εκπαιδευτική Διοίκηση και Πολιτική, είχα απόλυτη ανάγκη τον «Επιτάφιο», στα αρχαία ελληνικά, γι' αυτό σε λίγες ημέρες μού τον έστειλε ο αδελφός μου από την Κύπρο.

Ως Ελληνίδα, με την αναφορά του Καναδού Πρωθυπουργού στον Θουκυδίδη, ένιωσα περηφάνια, γιατί ακούστηκε η υπεροχή του πνεύματος της αρχαίας Ελλάδας ανά το παγκόσμιο. Πέρα από τα προφανή, σκέφτομαι πόσο αλλιώτικος θα ήταν ο λόγος των πολιτικών αν είχαν παιδεία! Παιδεία ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ, που είναι η αγωγή της ψυχής, κατά τον ΠΛΑΤΩΝΑ. Αυτό προϋποθέτει βούληση πολιτική, πρωτίστως.

Από κει και πέρα, υπάρχει και η ατομική ευθύνη. Η ευθύνη των πνευματικών ανθρώπων, των ταγών! Που οφείλουν να δίνουν κατευθυντήριες αρχές, να καθοδηγούν. Και μέσω των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης αναδεικνύονται πνευματικά θέματα. Ασφαλώς, λίγοι θα κοιτάζουν τέτοια θέματα. Λίγα θα είναι τα likes. Δεν πειράζει. Αρκεί να υπάρχουν, έστω για τους λίγους και εκλεκτούς.

Κυρίως, όμως, ευθύνη έχουν οι εκπαιδευτικοί. Να μεταλαμπαδεύσουν στα παιδιά την αγάπη για το βιβλίο. Το διάβασμα. Σήμερα υπάρχει και το ηλεκτρονικό βιβλίο. Ασφαλώς, τη μυρωδιά του νέου βιβλίου που το ανοίγεις, δεν θα τη βρεις...

Ευγνωμονώ τους/τις καθηγητές,-τριές μας στο Γυμνάσιο Λευκονοίκου, στην πλειοψηφία τους από την κωμόπολή μας, που μας παρωθούσαν να διαβάζουμε βιβλία και να δημοσιεύουμε τις παρουσιάσεις μας στο περιοδικό του σχολείου μας “Φωτεινή Πορεία”.

Μας συνέστηναν βιβλία από την ελληνική και την παγκόσμια λογοτεχνία. Οπωσδήποτε ανάμεσα στα διαβάσματά μας, αν θέλαμε να μορφωθούμε, συμπεριλαμβάνονταν οι αρχαίοι κλασικοί, και οι νεότεροι, όπως οι εμβληματικοί λογοτέχνες μας, ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, ο Νίκος Καζαντζάκης, ο Στρατής Μυριβήλης, ο Φώτης Κόντογλου, ο Ηλίας Βενέζης, ο Γρηγόριος Ξενόπουλος, ο Ανδρέας Καρκαβίτσας, ο Γεώργιος Θεοτοκάς, η Πηνελόπη Δέλτα, ο Ζαχαρίας Παπαντωνίου κ.ά. αλλά και οι μεγάλοι ποιητές μας, ο Όμηρος, ο Βασίλης Μιχαηλίδης, ο Διονύσιος Σολωμός, ο Ανδρέας Κάλβος, ο Κωνσταντίνος Καβάφης, ο Γεώργιος Σεφέρης, ο Οδυσσέας Ελύτης, ο Γιάννης Ρίτσος, ο Άγγελος Σικελιανός, ο Δημήτρης Λιπέρτης, ο Κώστας Μόντης, ο Μιχάλης Πασιαρδής, ο Κυριάκος Χαραλαμπίδης κ.ά.

Κι ύστερα πήγαιναν και στην ξένη λογοτεχνία. Δεν γινόταν να μη διαβάσουμε Ντοστογιέφσκι, Τολστόι, Σαίξπηρ, Χέμινγουαιη, Εμίλ Ζολά, Έμιλι Μπροντέ, Χανς Κρίστιαν Άντερσεν, Ντίκενς, Τζέιμς Τζόυς, Κάφκα.

Μεγαλώνοντας, τα περισσότερα τα ξαναδιάβασα. Άλλη αίσθηση, ασφαλώς.

Όμως, η μαγιά μπήκε από τα άγουρα χρόνια της εφηβείας. Όταν κι ο πατέρας μου μού έφερνε ό,τι όμορφο υπήρχε και ένιωθε ότι θα μου άρεσε. Μου παράγγελλε κι από την Αθήνα ακόμη μέσω κάποιου βιβλιοπωλείου της πρωτεύουσας.

Κι ύστερα, κι εγώ επαναλάμβανα το ίδιο με τους μαθητές και τις μαθήτρίες μου. Όποιο βιβλίο τελείωνα τις αυγινές ώρες, πρωί-πρωί έπρεπε πρώτα να μοιραστώ τη μαγεία του με τα πνευματικά παιδιά μου! Τα οποία, ασφαλώς, προέτρεπα να διαβάζουν λογοτεχνία...

Αργότερα, έρχεται και ο ρόλος του Πανεπιστημίου. Εκεί πρέπει να διαβάσουν οι νέοι μεγάλους διανοητές. Ο ίδιος ο Έλληνας Πρωθυπουργός ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ ανέφερε ότι στο Χάρβαρντ είχαν την υποχρέωση να διαβάσουν και να μάθουν το έργο δέκα διανοητών ανά το παγκόσμιο, το οποίο στη συνέχεια εξετάζονταν.

Έτσι, μορφώνεται ο άνθρωπος.

ΜΕ ΤΟ ΔΙΑΒΑΣΜΑ.

Γι' αυτό ξεχωρίζουν οι πεπαιδευμένοι!

Οι πραγματικά μορφωμένοι. Όχι οι σπουδασμένοι...Γιατί η παιδεία αναφέρεται πρωτίστως στην ΨΥΧΗ. Αυτήν παιδαγωγεί και γι' αυτήν ενδιαφέρεται.

Γι' αυτό και ξεχώρισε ο λόγος του Πρωθυπουργού του Καναδά στο Νταβός και έκανε αίσθηση...

Οι ξένοι μελετούν τη δική μας Ιστορία, τους αρχαίους συγγραφείς και ποιητές μας!

Καιρός κι εμείς να θυμηθούμε τον θησαυρό μας! Οι αρχαίοι έχουν λύσεις και για τα σύγχρονα προβλήματα! Οι καιροί ου μενετοί!